

ਆਰ. ਐਨ. ਆਰ

ਅਜੈ ਤਿਵਾੜੀ ਜੇ.

ਸਤਅਵਤਾਰ ਸਿੰਘ - ਪਟੀਸ਼ਨਰ

ਬਨਾਮ

ਪੰਜਾਬ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ ਦਾ ਰਾਜ, - ਉੱਤਰਦਾਤਾ

2010 ਦਾ CWP ਨੰਬਰ 4913

14 ਅਕਤੂਬਰ, 2010

ਭਾਰਤ ਦਾ ਸੰਵਿਧਾਨ, 1950—ਆਰਟ.226—ਟੈਲੀਕਮਿਊਨੀਕੇਸ਼ਨ ਵਿੰਗ/ਫਿੰਗਰ ਪ੍ਰਿੰਟ ਬਿਊਰੋ ਵਿਚ ਸਬ-ਇੰਸਪੈਕਟਰ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕੰਮ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਪਟੀਸ਼ਨਰ—ਇੰਸਪੈਕਟਰ ਅਤੇ ਡੀ. ਐੱਸ. ਪੀ. ਦੇ ਅਹੁਦਿਆਂ 'ਤੇ ਤਰੱਕੀ ਲਈ ਦਾਅਵਾ- ਕੀ ਜਨਰਲ ਕੇਡਰ ਵਿਚ ਵਿਚਾਰੇ ਜਾਣ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੈ—ਹਾਜ਼, ਰਾਜ ਪੁਲਸ— ਇੱਕ ਅਟੁੱਟ ਇਕਾਈ ਅਤੇ ਇਸ ਵਿੱਚ ਵੱਖਰੀਆਂ ਸੁਤੰਤਰ ਇਕਾਈਆਂ ਸ਼ਾਮਲ ਨਹੀਂ ਹਨ - ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਹੈ, ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਇੰਸਪੈਕਟਰ ਅਤੇ ਡੀਐਸਪੀ ਵਜੋਂ ਤਰੱਕੀ ਲਈ ਵਿਚਾਰੇ ਜਾਣ ਦੇ ਹੱਕਦਾਰ ਹਨ ਜੇਕਰ ਉਹ ਲੋੜੀਂਦੀ ਸੇਵਾ ਸੀਨੀਅਰਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਦੇ ਹਨ।

ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ(ਆਂ) ਦੀ ਨੁਮਾਇੰਦਗੀ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਆਰਡਰਾਂ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਘੋਸ਼ਣਾ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਰ) ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ 'ਐਫ' ਅਤੇ 'ਜੀ' ਸੂਚੀ ਵਿੱਚ ਲਿਆਉਣ ਲਈ ਵਿਚਾਰੇ ਜਾਣ ਦੇ ਹੱਕਦਾਰ ਹਨ। ਜੇ ਉਹ ਲੋੜੀਂਦੀ ਸੇਵਾ ਸੀਨੀਅਰਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਦੇ ਹਨ ਤਾਂ ਤਰੱਕੀਆਂ। ਇਹ ਵਿਵਾਦਤ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਰ (ਵਿਅਕਤੀਆਂ) ਤੋਂ ਜੂਨੀਅਰ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਇਸ ਸੂਚੀ ਲਈ ਵਿਚਾਰਿਆ ਗਿਆ ਹੈ।

ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ(ਆਂ) ਨੂੰ ਉਸ ਮਿਤੀ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਵਿਚਾਰਿਆ ਜਾਵੇਗਾ ਜਦੋਂ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਤਤਕਾਲੀ ਜੁਨੀਅਰ ਨੂੰ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ।

(ਪਰਾ ੮)

ਪਵਨ ਕੁਮਾਰ, ਪ੍ਰਦੀਪ ਪਵਾਰ ਦੇ ਨਾਲ ਸੀਨੀਅਰ ਵਕੀਲ, 2004 ਦੇ ਸੀਡਬਲਯੂਪੀ ਨੰਬਰ 4913 ਵਿੱਚ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੇ ਵਕੀਲ।

ਕੇਜੀ ਚੌਧਰੀ, ਐਡਵੋਕੇਟ/ਜਾਂ ਪਟੀਸ਼ਨਰ CWP ਨੰਬਰ 19854 of 2004 ਵਿੱਚ।

ਐਸ ਐਸ ਗਿੱਲ, ਡੀਏਜੀ, ਪੰਜਾਬ। .

ਅਜੈ ਤਿਵਾਰਜ, ਜੇ.

(1) ਇਹ ਹੁਕਮ 2010 ਦੇ 4913 ਅਤੇ 19854 ਦੇ 2004 ਦੀਆਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੋ ਸਿਵਲ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕਰੇਗਾ ਕਿਉਂਕਿ ਇਸ ਵਿੱਚ ਕਾਨੂੰਨ ਅਤੇ ਤੱਥਾਂ ਦੇ ਸਮਾਨ ਸਵਾਲ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਤੱਥ 2004 ਦੇ ਸੀਡਬਲਯੂਪੀ ਨੰਬਰ 4913 ਤੋਂ ਲਏ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ।

(2) ਸਵਾਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਟੈਲੀਕਮਿਊਨੀਕੇਸ਼ਨ ਵਿੰਗ/ਫਿੰਗਰ ਪ੍ਰਿੰਟ ਬਿਊਰੋ ਦੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਸੂਚੀ 'ਐਫ' ਅਤੇ 'ਜੀ' (ਇੰਸਪੈਕਟਰ ਤੋਂ ਤਰੱਕੀ ਅਤੇ ਡੀਐਸਪੀ ਨੂੰ ਤਰੱਕੀ) ਵਿੱਚ ਰੱਖਣ ਲਈ ਵਿਚਾਰਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੂੰ 26 ਜੂਨ, 1989 ਨੂੰ ਸਹਾਇਕ ਸਬ-ਇੰਸਪੈਕਟਰ ਵਜੋਂ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਉਸ ਨੂੰ 7 ਜੁਲਾਈ, 2008 ਨੂੰ ਸਬ-ਇੰਸਪੈਕਟਰ ਵਜੋਂ ਤਰੱਕੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਉਸ ਦਾ ਦੋਸ਼ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਨੂੰ ਸੂਚੀ 'ਐਫ' ਵਿਚ ਨਹੀਂ ਰੱਖਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ਜੋ ਕਿ ਤਰੱਕੀ ਦੀ ਆਮ ਲਾਈਨ ਹੈ। ਰਾਜ ਪੱਧਰ। ਜਵਾਬ ਦੇਣ ਵਾਲਿਆਂ ਦਾ ਪੱਖ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਟੈਲੀਕਮਿਊਨੀਕੇਸ਼ਨ ਵਿੰਗ/ਫਿੰਗਰ ਪ੍ਰਿੰਟ ਬਿਊਰੋ ਆਦਿ ਸਾਰੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਕਾਡਰ ਹਨ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਜਿਹੜੇ ਵਿਅਕਤੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਕਾਡਰਾਂ ਵਿੱਚ ਭਰਤੀ ਹੁੰਦੇ ਹਨ, ਉਹ ਜਨਰਲ ਕੇਡਰ ਵਿੱਚ ਆਪਣੀ ਤਰੱਕੀ ਨਹੀਂ ਲੈ ਸਕਦੇ। ਭਾਰਤੀ ਪੁਲਿਸ ਐਕਟ, 1861 ਦੀ ਧਾਰਾ 2 ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹੈ:-

(3) **ਫੋਰਸ ਦਾ ਸੀਵਧਾਨ।**— ਪੂਰੀ ਪੁਲਿਸ ਸਥਾਪਨਾ

ਇੱਕ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਅਧੀਨ, ਇਸ ਐਕਟ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ, ਇੱਕ ਪੁਲਿਸ ਬਲ ਮੰਨਿਆ ਜਾਵੇਗਾ ਅਤੇ ਫੌਨਲੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਭਰਤੀ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ, ਅਤੇ ਇਸ ਵਿੱਚ ਇੰਨੇ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਅਤੇ ਆਦਮੀਆਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਹੋਵੇਗੀ, ਅਤੇ ਸਮੇਂ-ਸਮੇਂ 'ਤੇ ਇਸ ਢੰਗ ਨਾਲ ਗਠਿਤ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ। ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਆਦੇਸ਼ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣ।

ਉਕਤ ਐਕਟ, ਨਿਯਮਾਂ ਤਹਿਤ ਪੰਜਾਬ ਪੁਲਿਸ ਨਿਯਮ ਬਣਾਏ ਗਏ ਸਨ

- 1.1, ਪੁਲਿਸ ਬਲ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਹੋਰ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਉਕਤ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ 1.4 ਅਤੇ 1.5 ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਹਨ:-

"ਨਿਯਮ 1,1: ਸੰਵਿਧਾਨ: ਪੁਲਿਸ ਐਕਟ (V ਦਾ 1861) ਦੀ ਧਾਰਾ 3 ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਪੰਜਾਬ ਨੂੰ 'ਜਨਰਲ ਪੁਲਿਸ ਜ਼ਿਲ੍ਹਿਆਂ' ਵਿੱਚ ਵੰਡਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਅਰਥਾਤ

(a) ਸੂਬਾਈ ਪੁਲਿਸ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ.

(b) ਰੇਲਵੇ ਪੁਲਿਸ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ.

ਪ੍ਰੋਵਿਜ਼ਨ ਵਿੱਚ ਨਿਯੁਕਤ ਪੁਲਿਸ ਦੇ ਸਾਰੇ ਰੈਂਕ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 2 ਦੇ ਤਹਿਤ ਨਿਯੁਕਤ ਜਾਂ ਭਰਤੀ ਕੀਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ।

(ਪੰਜਾਬ ਲਈ, - ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ GSR 33 ਮਿਤੀ 15 ਜੂਨ, 1990 ਦੁਆਰਾ)

“ਬਸ਼ਰਤ ਕਿ ਟੈਲੀ ਕਮਿਊਨੀਕੇਸ਼ਨ ਬ੍ਰਾਂਚ, ਫਿੰਗਰ ਪ੍ਰਿੰਟ ਬਿਊਰੋ, ਮਹਿਲਾ ਪੁਲਿਸ ਵਿੰਗ, ਬੈਂਡ ਸਟਾਫ, ਮਾਊਂਟਡ ਪੁਲਿਸ, ਆਰਮੋਰਡ ਅਤੇ ਐਗਜ਼ੀਕਿਊਟਿਵ ਕਲੈਰੀਕਲ ਵਿੰਗ, ਜੋ ਕਿ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਅਧੀਨ ਦਫਤਰਾਂ ਵਿੱਚ ਇਕਸਾਰ ਕਲੈਰੀਕਲ ਕਾਰਜਕਰਤਾ ਹਨ, ਆਰਮਡ ਕਾਡਰ ਲਈ ਆਪਣੀ ਯੂਨੀ ਬਣਾਏਗਾ।

ਵਿਆਖਿਆ।— 'ਸਬਾਰਡੀਨੇਟ ਆਫਿਸਜ਼' ਸ਼ਬਦ ਦਾ ਅਰਥ ਹੈ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਦੇ ਦਫਤਰ, ਸੀਨੀਅਰ ਪੁਲਿਸ ਕਪਤਾਨ, ਡਾਇਰੈਕਟਰ, ਫਿੰਗਰ ਪ੍ਰਿੰਟ ਬਿਊਰੋ, ਫਿਲੌਰ ਅਤੇ ਪੁਲਿਸ ਸੁਪਰਡੈਂਟ, ਇੰਚਾਰਜ ਭਰਤੀ ਸਿਖਲਾਈ ਕੇਂਦਰ।”

ਨਿਯਮ 1.4*—ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਕੀ ਡਿਵੀਜ਼ਨ।— ਸੂਬੇ ਦੇ ਜ਼ਿਲ੍ਹਿਆਂ ਨੂੰ ਰੋਜ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਵੰਡਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਅਜਿਹੀ ਹਰੇਕ ਰੋਜ਼ ਦੇ ਅੰਦਰ ਸਾਰੇ ਪੁਲਿਸ ਦਾ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਇੰਸਪੈਕਟਰ ਜਨਰਲ ਆਫ ਪੁਲਿਸ ਦੇ ਨਿਯੰਤਰਣ ਅਧੀਨ ਇੱਕ ਡਿਪਟੀ ਇੰਸਪੈਕਟਰ ਜਨਰਲ ਕੋਲ ਹੈ।

ਟਰੇਨਿੰਗ ਸਕੂਲ ਇੰਸਪੈਕਟਰ ਜਨਰਲ ਦੇ ਸਿੱਧੇ ਨਿਯੰਤਰਣ ਅਧੀਨ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਦੇ ਅਧੀਨ ਉਹ ਕਿਸੇ ਇੱਕ ਜਾਂ ਦੂਜੇ ਰੋਜ਼ ਦੇ ਡਿਪਟੀ ਇੰਸਪੈਕਟਰ ਜਨਰਲ ਨੂੰ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਅਪਰਾਧਿਕ ਜਾਂਚ ਵਿਭਾਗ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਡਿਪਟੀ ਇੰਸਪੈਕਟਰ ਜਨਰਲ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਜੋ ਫਿੰਗਰ ਪ੍ਰਿੰਟ ਬਿਊਰੋ ਦੀ

ਨਿਗਰਾਨੀ ਵੀ ਕਰਦਾ ਹੈ।

ਨਿਯਮ 1.5.—ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਅਤੇ ਤਬਾਦਲੇ ਦੀ ਦੇਣਦਾਰੀ ਦੀਆਂ ਸੀਮਾਵਾਂ।— ਦੋ ਜਨਰਲ ਪੁਲਿਸ ਜ਼ਿਲ੍ਹਿਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਸੇ ਇੱਕ ਵਿੱਚ ਨਿਯੁਕਤ ਜਾਂ ਭਰਤੀ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਾਰੇ ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀ ਇੱਕ ਪੁਲਿਸ ਬਲ ਦਾ ਗਠਨ ਕਰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਸੂਬੇ ਦੇ ਅੰਦਰ ਕਿਤੇ ਵੀ ਪੁਲਿਸ ਡਿਊਟੀ ਲਈ ਜਵਾਬਦੇਹ, ਅਤੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਹਨ। ਖੇਤਰੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜਾਂ ਵਰਗਾਂ ਦੁਆਰਾ ਫੋਰਸ ਦੀ ਕੋਈ ਉਪ-ਵਿਭਾਜਨ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਮਾਊਂਟਡ ਅਤੇ ਫੁੱਟ ਪੁਲਿਸ, ਇਸ ਸਿਧਾਂਤ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਨਹੀਂ ਕਰਦੀ।

ਹਰ ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਥਾਨ 'ਤੇ ਸੇਵਾ ਕਰਨ ਲਈ ਜਵਾਬਦੇਹ ਹੋਵੇਗਾ, ਭਾਵੇਂ ਉਹ ਹਰਿਆਣਾ ਰਾਜ ਦੇ ਅੰਦਰ ਜਾਂ ਬਾਹਰ ਅਤੇ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਅਧੀਨ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸੰਸਥਾ ਵਿੱਚ ਜਾਂ ਨਿਯੁਕਤੀ ਅਥਾਰਟੀ ਦੁਆਰਾ ਅਜਿਹਾ ਕਰਨ ਦਾ ਹੁਕਮ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੋਵੇ। ਹਰ ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੂੰ ਪੁਲਿਸ ਐਕਟ, 1888 (1988 ਦਾ ਕੇਂਦਰੀ ਐਕਟ 3) ਦੀ ਧਾਰਾ 3 ਦੇ ਤਹਿਤ ਸ਼ਕਤੀ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਜਦੋਂ ਲੋੜ ਹੋਵੇ, ਸ਼ਕਤੀਆਂ, ਕਾਰਜਾਂ ਅਤੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਲਈ

ਭਾਰਤ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਹਿੱਸੇ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦਾ. ਅਜਿਹੇ ਕਾਰਜਾਂ ਦੇ ਅਭਿਆਸ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੂੰ ਸਟੇਟ ਆਫ ਯੂਨੀਅਨ ਆਫ ਇੰਡੀਆ ਦੀ ਪੁਲਿਸ ਫੋਰਸ ਦਾ ਮੈਂਬਰ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਉਹ ਉਸ ਸਮੇਂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।

ਨਿਯਮ 12.1 ਨਿਯੁਕਤੀਆਂ ਕਰਨ ਲਈ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੇ ਸ਼ਕਤੀਕਰਨ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਹੈ ਜੋ ਹੇਠਾਂ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹੈ:-

“12.1. ਅਥਾਰਟੀਆਂ ਨੂੰ ਨਿਯੁਕਤੀਆਂ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।— (1) ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੈਕਟਰੀ ਆਫ ਸਟੇਟ ਦੁਆਰਾ ਨਿਯੁਕਤ ਸਹਾਇਕ ਸੁਪਰਡੈਂਟ ਆਫ ਪੁਲਿਸ ਆਰਕ, ਜਾਂ ਤਾਂ ਇੰਗਲੈਂਡ ਵਿਚ ਜਾਂ ਭਾਰਤ ਵਿਚ, ਉਸ ਦੁਆਰਾ ਸਮੇਂ-ਸਮੇਂ 'ਤੇ ਬਣਾਏ ਨਿਯਮਾਂ ਅਨੁਸਾਰ।

ਅੰਤਿਕਾ 12.1 ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਨਿਯਮਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਸੂਬਾਈ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਨਿਯੁਕਤ

ਡਿਪਟੀ ਸੁਪਰਡੈਂਟ ਆਫ ਪੁਲਿਸ ਆਰਕ।

ਨਿਮਨਲਿਖਤ ਸਾਰਣੀ ਗੈਰ-ਗਜ਼ਟਿਡ ਰੈਂਕ 'ਤੇ ਨਿਯੁਕਤੀਆਂ ਕਰਨ ਲਈ ਸਮਰੱਥ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ, ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਐਕਟ, 1935 ਦੀ ਧਾਰਾ 241 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (1) ਦੀ ਧਾਰਾ (ਬੀ) ਅਧੀਨ ਸੂਬਾਈ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਦਾ ਸਾਰ ਦਿੰਦੀ ਹੈ। .

1	2	3
ਸਰਕਾਰੀ ਅਥਾਰਟੀ ਦੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਜਿਸ ਦੀ ਹੱਦ ਨੌਕਰ	ਨਿਯੁਕਤੀ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਡੈਲੀਗੇਸ਼ਨ ਨੂੰ ਸੌਂਪੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ	
ਇੰਸਪੈਕਟਰ	ਡਿਪਟੀ ਇੰਸਪੈਕਟਰ-ਜਨਰਲ ਪੁਲਿਸ ਦੇ ਪੂਰੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦਾ ਵਿਸ਼ਾ, ਸਹਾਇਕ ਇੰਸਪੈਕਟਰ, ਸਰਕਾਰ ਰੇਲਵੇ ਪੁਲਿਸ, ਸਹਾਇਕ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ	ਨਿਯਮਾਂ ਨੂੰ ਚਲਾਉਣ ਲਈ ਦੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਸੇਵਾ ਜਿਵੇਂ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਪੁਲਿਸ ਨਿਯਮਾਂ ਵਿੱਚ
	ਇੰਸਪੈਕਟਰ-ਜਨਰਲ. ਸੂਬਾਈ ਵਧੀਕ	

Sergeants, Sub-Inspectors and Assistant Sub-Inspectors	ਪੁਲਿਸ ਸੁਪਰਡੈਂਟ ਅਤੇ ਡਿਪਟੀ ਸੁਪਰਡੈਂਟ (ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਕੀ), ਸਰਕਾਰ, ਰੇਲਵੇ ਪੁਲਿਸ ਅਤੇ ਸਹਾਇਕ ਸੁਪਰਡੈਂਟ, ਸਰਕਾਰੀ ਰੇਲਵੇ ਪੁਲਿਸ।
Head Constables and Constables	ਪੁਲਿਸ ਸੁਪਰਡੈਂਟ ਅਤੇ ਡਿਪਟੀ ਸੁਪਰਡੈਂਟ (ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਕੀ), ਸਰਕਾਰ, ਰੇਲਵੇ ਪੁਲਿਸ, ਰੇਲਵੇ ਪੁਲਿਸ ਸਬ-ਡਵੀਜ਼ਨਾਂ ਦੇ ਡਿਪਟੀ ਸੁਪਰਡੈਂਟ ਇੰਚਾਰਜ, ਸੀਨੀਅਰ ਸਹਾਇਕ ਪੁਲਿਸ ਸੁਪਰਡੈਂਟ, ਲਾਹੌਰ ਅਤੇ ਪੁਲਿਸ ਕਾਂਸਟੇਬਲ ਸਿਖਲਾਈ ਕੇਂਦਰਾਂ ਦੇ ਇੰਚਾਰਜ ਅਫਸਰ, ਡਿਪਟੀ ਸੁਪਰਡੈਂਟ ਆਫ ਪੁਲਿਸ, ਪੰਜਾਬ ਆਰਮਡ। ਪੁਲਿਸ ਲਾਹੌਲ ਅਤੇ ਸਪਿਤੀ

(3) ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇਹਨਾਂ ਨਿਯਮਾਂ ਦੀ ਪੜਚੋਲ ਦਰਸਾਉਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਵੱਖਰੇ ਕਾਡਰਾਂ ਦੀ ਕੋਈ ਧਾਰਨਾ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਚਾਰਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਖੁਸ਼ਕਿਸਮਤੀ ਨਾਲ ਮਾਮਲਾ *res integra* ਨਹੀਂ ਹੈ। CWPN ਵਿੱਚ 1996 ਦੇ 10636 ਦਾ ਫੈਸਲਾ 17 ਜੁਲਾਈ, 1998 ਨੂੰ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਨੇ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਕੀਤਾ:-

ਇਸ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਫੈਸਲਾ ਸੁਣਾਉਣ ਲਈ ਮੁੱਖ ਅਤੇ ਅਸਲ ਮੁੱਦਾ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ, ਜੋ ਕਿ ਅਪਰਾਧਿਕ ਜਾਂਚ ਵਿਭਾਗ, ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਖੁਫੀਆ ਵਿੰਗ ਵਿੱਚ ਸਹਾਇਕ ਸਬ-ਇੰਸਪੈਕਟਰ ਵਜੋਂ ਨਿਯੁਕਤ ਸਨ, ਆਮ ਪੁਲਿਸ ਦੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਵਾਂਗ ਵਿਵਹਾਰ ਕਰਨ ਦੇ ਹੱਕਦਾਰ ਹਨ ਜਾਂ ਨਹੀਂ।

xx xx   xx xx xx
xx xx   xx xx xx

ਉਪਰੋਕਤ ਚਰਚਾ ਅਤੇ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ, ਅਸੀਂ ਮੰਨਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਪ੍ਰੋਵਿੰਸ਼ੀਅਲ ਪੁਲਿਸ ਜ਼ਿਲੇ ਦੇ ਕਾਡਰ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹਨ ਅਤੇ ਉਹ ਤਰੱਕੀ ਲਈ ਵਿਚਾਰੇ ਜਾਣ ਦੇ ਹੱਕਦਾਰ ਹਨ ਅਤੇ ਉਹ ਇਸ ਲਈ ਸਨਮਾਨਤ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦੇ ਹੱਕਦਾਰ ਹਨ।

ਜਨਰਲ ਕਾਡਰ ਵਿੱਚ ਇੰਸਪੈਕਟਰ ਦੇ ਅਹੁਦੇ 'ਤੇ ਤਰੱਕੀ ਸਾਡੇ ਇਸ ਸਿੱਟੇ ਨੂੰ ਸਿੱਖਿਅਤ ਡਿਪਟੀ ਐਡਵੋਕੇਟ ਜਨਰਲ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਬਿਆਨ ਤੋਂ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਮਰਥਨ ਮਿਲਦਾ ਹੈ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਰਾਂ ਨੂੰ ਜਨਰਲ ਕੇਡਰ ਵਿੱਚ ਸਬ-ਇੰਸਪੈਕਟਰ ਵਜੋਂ ਨਿਯੁਕਤੀ ਲਈ ਯੋਗ ਮੰਨਿਆ ਜਾਵੇਗਾ।

(4) ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਹਰਿਆਣਾ ਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਕਸ਼ਮੀਰ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ ਵਿੱਚ, 2010 ਦੀ ਸਿਵਲ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 8690-8701 6 ਅਕਤੂਬਰ, 2010 ਨੂੰ ਮਾਨਯੋਗ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਨੇ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ:-

"10. ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪੁਲਿਸ ਐਕਟ ਦੇ ਸੰਬੰਧਿਤ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੀ ਪੜਚੋਲ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਦਰਸਾਉਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਰਾਜ ਦੀ ਪੁਲਿਸ ਇਕ ਅਟੁੱਟ ਇਕਾਈ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਵਿਚ ਵੱਖਰੀਆਂ ਸੁਤੰਤਰ ਇਕਾਈਆਂ ਨਹੀਂ ਹਨ। ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਪੁਲਿਸ ਦਾ ਸਮੁੱਚਾ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਕੀ ਨਿਯੰਤਰਣ ਇੰਸਪੈਕਟਰ-ਜਨਰਲ ਆਫ ਪੁਲਿਸ (ਹੁਣ ਪੁਲਿਸ ਦੇ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਜਨਰਲ) ਕੋਲ ਹੈ।"

(5) ਅਜਿਹੇ ਹਾਲਾਤ ਵਿੱਚ ਰਾਜ ਦਾ ਸਟੈਂਡ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਸਮਰਥ ਹੈ।

(6) ਇਹ ਵੀ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਲਈ ਇੱਕ ਵਿਕਲਪਿਕ ਸਿੱਖਿਅਤ ਵਕੀਲ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਨਿਯਮ 1.1 ਦੇ ਨਿਯਮਾਂ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ ਤਾਂ ਜੋ ਇਸ ਸੰਭਾਵਨਾ ਦਾ ਮੁਕਾਬਲਾ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕੇ ਕਿ ਇਹ ਵੱਖਰੇ ਕੇਡਰ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਮੇਰੇ ਵਿਚਾਰ ਅਨੁਸਾਰ ਨਿਯਮ 1.1 ਕਿਤੇ ਵੀ ਵੱਖਰੇ ਕਾਡਰਾਂ ਦੀ ਕਲਪਨਾ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ। ਵਾਸਤਵ ਵਿੱਚ, ਵਰਤਿਆ ਗਿਆ ਸ਼ਬਦ ਹੈ 'ਸੈੱਲ ਫਾਰਮ ਇਸ ਦਾ ਅਨੁਵਾਦ ਕੇਡਰ'।

(7) ਮਾਮਲੇ ਦੇ ਇਸ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਵਿੱਚ, ਉਪਰੋਕਤ ਨਿਯਮ 1.1 ਦੇ ਨਿਯਮਾਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਦਾ ਕੋਈ ਮੌਕਾ ਨਹੀਂ ਹੈ।

(8) ਸਿੱਟੇ ਵਜੋਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ/ਦੀ ਨੁਮਾਇੰਦਗੀ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਹੁਕਮਾਂ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਘੋਸ਼ਣਾ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਆਮ ਤਰੱਕੀਆਂ ਵਿੱਚ 'ਐਫ*' ਅਤੇ 'ਜੀ' ਸੂਚੀ ਵਿੱਚ ਲਿਆਉਣ ਲਈ ਵਿਚਾਰੇ ਜਾਣ ਦੇ ਹੱਕਦਾਰ ਹਨ। ਉਹ ਲੋੜੀਂਦੀ ਸੇਵਾ ਸੀਨੀਅਰਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਇਹ ਵਿਵਾਦ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਤੋਂ ਜੂਨੀਅਰ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਇਸ ਸੂਚੀਬੱਧ ਕਰਨ ਲਈ ਵਿਚਾਰਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਉਸ ਮਿਤੀ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਵਿਚਾਰਿਆ ਜਾਵੇਗਾ ਜਦੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਤਤਕਾਲੀ ਜੂਨੀਅਰ ਨੂੰ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਵਿਚਾਰਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਜ਼ਰੂਰੀ ਅਭਿਆਸ ਇਸ ਆਦੇਸ਼ ਦੀ ਪ੍ਰਮਾਣਿਤ ਕਾਪੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਣ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਤਿੰਨ ਮਹੀਨਿਆਂ ਦੀ ਮਿਆਦ ਦੇ ਅੰਦਰ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਜੇਕਰ ਪਟੀਸ਼ਨਰ/ਜ ਪ੍ਰੋਮੋਸ਼ਨ ਲਈ ਯੋਗ ਪਾਏ ਜਾਂਦੇ ਹਨ, ਤਾਂ ਸਾਰੇ ਲੋੜੀਂਦੇ ਲਾਭ ਕੁਦਰਤੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਹੋਣਗੇ।

ਆਰ.ਐਨ.ਆਰ

ਡਿਸਕਲੇਮਰ:- ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਰਣਾ ਕੇਵਲ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ਾਂ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ, ਨਿਆਂ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ-ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

ਡੋਲਮਿਨ